

De klotendolk

In 2002 vond er archeologisch onderzoek plaats aan de Westerweg bij de bouw van de bibliotheek.

Een van de meest bijzondere vondsten betreft de vondst van een zogenaamde klotendolk, in preutseere tijden ook wel nierdolk genoemd. De dolk zat deels in het beton van de boorpaal.

De klotendolk dankt zijn naam aan de twee kleine, bolvormige uitstulpingen aan de bovenzijde van het heft op de overgang met het lemmet. De middeleeuwse Engelsen noemden dit type dolk een “ballock dagger”, de Fransen noemde het een “dague a couillettes”. Deze namen omschrijven de vorm van de uitstulpingen. Sommigen menen dat de rest van het heft met zijn taps toelopende uiteinde als fallus gezien dient te worden en zo het mannelijke geslachtsorgaan voorstelt.

De klotendolk was hoofdzakelijk een burgerwapen. In noordwest Europa vooral in gebruik tussen de 14e en de 16e eeuw.

Op schilderijen en prenten is te zien dat deze dolken vaak laag aan de gordel hangen waarmee de ballen in combinatie met het heft verwijzen naar het mannelijk geslacht. In de negentiende eeuw is deze dolk hierom door preutse deskundigen omgedoopt tot de meer beschaafde term *nierdolk*.

In de veertiende eeuw werd de klotendolk aanvankelijk als wapen gebruikt door de ridderstand, echter in de vijftiende en zestiende eeuw gingen ook burgers en boeren de dolk gebruiken als mes en verdedigingswapen. De dolk werd direct aan de gordel, maar ook soms tussen de leren lussen van een geldbeurs gedragen.

